



Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

1983

Tiedustelut - Förfrågningar

Päiväys - Datum

Sarja ja nro - Serie och nr

Hannele Hermunen
Puh. (90) 580 01

25.5.1983

KO 1983:7

KOULUTUS JA TUTKIMUS
UTBILDNING OCH FORSKNING

OPPILAIDEN SOSIAALINEN TAUSTA VUONNA 1980

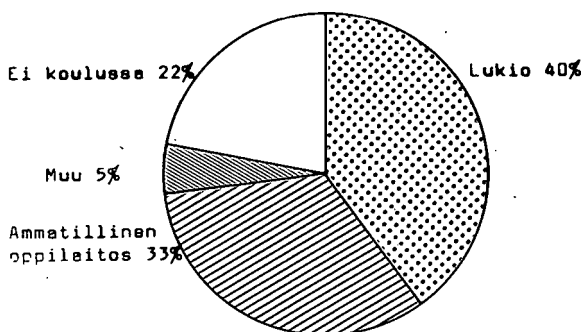
Koulutettujen, ylempien sosiaaliryhmien ja suurituloisten vanhempien lapset osallistuvat koulutukseen enemmän kuin vähän koulua käyneiden ja pienituloisten vanhempien lapset.
Mitä korkeampi vanhempien koulutusaste ja tulotaso on, sitä todennäköisemmin lapsi opiskelee lukiossa ja korkeakoulussa kuin ammatillisessa oppilaitoksessa.

Koulutukseen osallistuminen

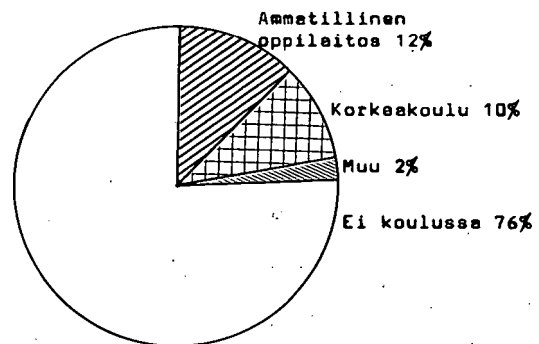
Vuonna 1980 opiskeli oppilaitoksissa 17-vuotiaiden ikäryhmästä 78% ja 20-24 -vuotiaista 24%.

Lukioissa oli 17-vuotiaista 40%, ammatillisissa oppilaitoksissa 33%. 20-24 -vuotiaista oli ammatillisissa oppilaitoksissa 12% ja korkeakouluissa 10%.

17-VUOTIAAT JA 20-24 -VUOTIAAT KOULUSSAOLON JA KOULUTYYPIN MUKAAN



17-VUOTIAAT
-kaikkiaan 77 334



20-24 -VUOTIAAT
-kaikkiaan 381 336

Naiset osallistuivat koulutukseen jonkin verran miehiä enemmän sekä 17-että 20-24 -vuotiaiden ikäryhmissä.

Miehet opiskelivat naisia enemmän ammatillisissa oppilaitoksissa, naiset miehiä enemmän lukioissa. Korkeakoulujen koulutukseen miehet ja naiset osallistuivat yhtä suuressa määrin.

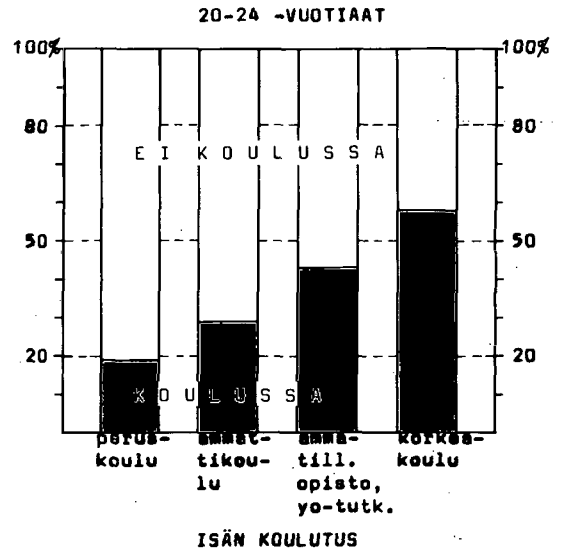
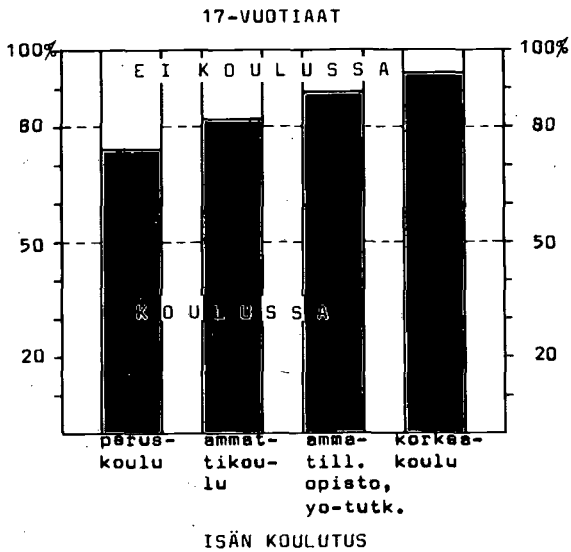
Isän koulutustason vaikutus

Mitä koulutetumpia vanhemmat ovat, sitä todennäköisemmin lapsetkin saavat koulutusta.

Peruskoulun käyneiden isien 17-vuotiaista lapsista lähes 30% ei käynyt koulua, kun korkeakoulutasoisen koulutuksen omaavien isien lapsista vajaa 10% ei ollut koulussa.

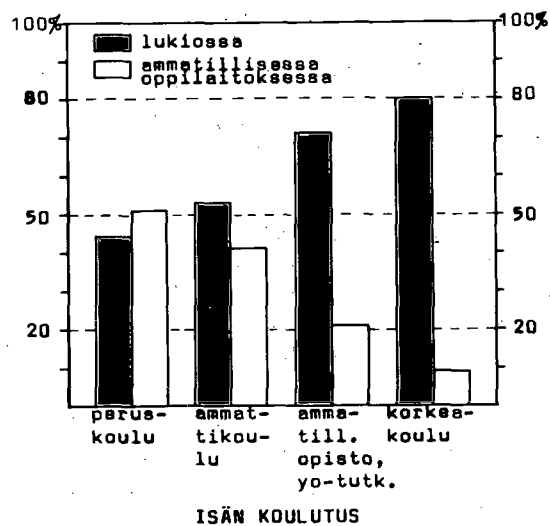
Erot olivat vielä selvemmät 20-24 -vuotiaiden ikäryhmässä, jossa koulua käyvien osuus kolminkertaistuu isän koulutusasteen noustessa peruskoulutasosta korkeakoulutasoon.

KOULUSSAOLU ISÄN KOULUTUKSEN MUKAAN

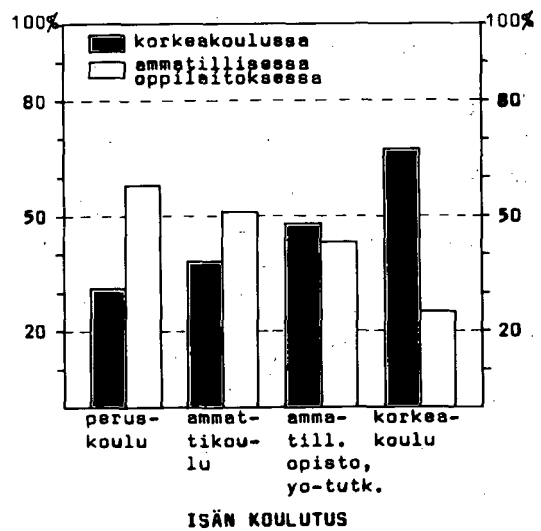


Isän koulutusasteen vaikutus näkyy myös siinä, missä oppilaitoksessa opiskellaan. Mitä korkeampi isän koulutusaste, sitä suurempi osa 17-vuotiaista opiskeli lukioissa ja 20-24 -vuotiaista korkeakouluissa. Toisaalta isän koulutusasteen noustessa ammatillisessa koulutuksessa olevien osuus väheni.

17-VUOTIAAT KOULUSSAOLEVAT KOULUTYYPIN JA ISÄN KOULUTUKSEN MUKAAN



20-24 -VUOTIAAT KOULUSSAOLEVAT KOULUTYYPIN JA ISÄN KOULUTUKSEN MUKAAN



Isän koulutusasteesta käytetty tässä julkaisussa Tilastokeskuksen koulutusluokituksesta tyypiesimerkkejä siten että:

peruskoulu = ei perusasteen (kansakoulu, keskikoulu, peruskoulu) jälkeistä koulutusta.
 ammatikoulu = alemman keskiasteen koulutus
 ammatilliset opistot, ylioppilastutkinto = ylemmän keskiasteen koulutus
 korkeakoulu = korkean asteen koulutus (esim. farmaseutti, lehtentarhanopettaja, fil.kand, lis, tri)

Vanhempien koulutuksen lisäksi lapsen koulunkäyntiä määrää vanhempien sosiaalinen ja taloudellinen asema. Nämä tekijät tietyksi liittyvät toisiinsa, koulutetut henkilöt ovat korkeammassa sosiaaliryhmässä.

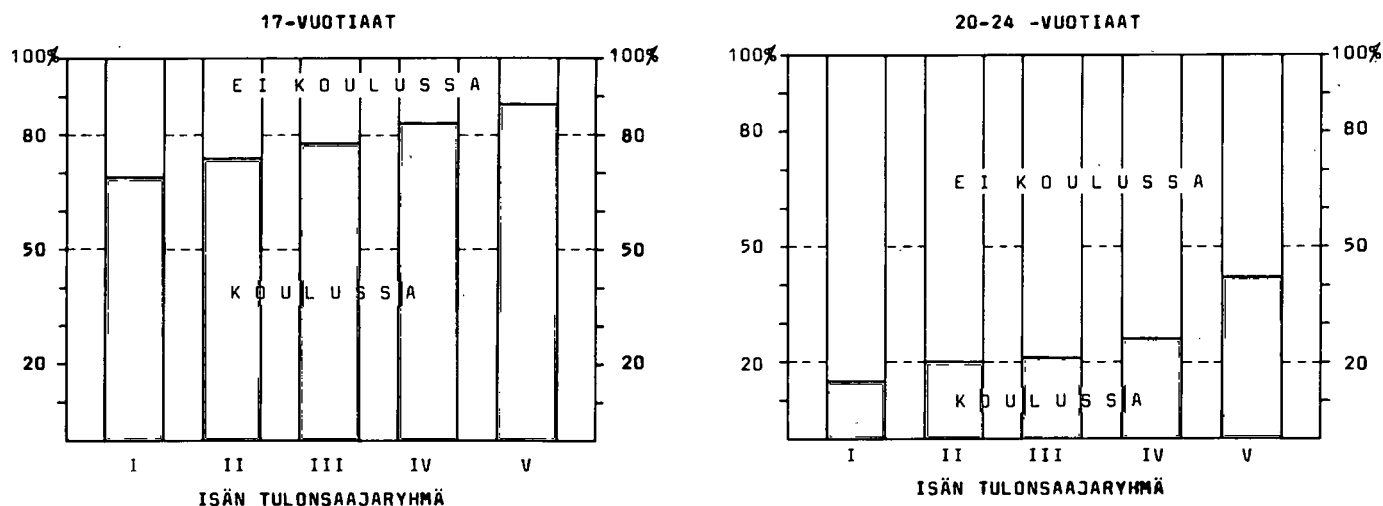
Ylempien toimihenkilöiden lapset osallistuvat koulutukseen enemmän kuin muut. Kun kaikista 20-24 -vuotiaista oli koulutuksessa 24%, niin ylempien toimihenkilöiden lapsista kävi koulua 52% ja työntekijöiden lapsista 19%. Ylempien sosiaaliryhmien lapset kävivät muita enemmän lukiota 17-vuotiaiden ikäryhmässä ja muita enemmän korkeakoulua 20-24 -vuotiaiden ikäryhmässä.

Isän tulotaso

Isän tulotason nousun mukaan nousee lapsen koulutukseen osallistuminen. 17-vuotiaiden ikäryhmässä alimman tulonsaajaryhmän lapsista kävi koulua 70% ja korkeimman tuloluokan lapsista 90%. 20-24 -vuotiaiden ikäryhmässä koulutuksessa olevien osuus kasvaa tulonsaajaryhmittäin alimman ryhmän 24%:sta ylimmän tuloluokan 42%:iin.

Isän tulotaso määrää myös koulutustyyppin valintaan, alemmista tuloluokista käydään enemmän ammatillisia oppilaitoksia, ylempistä lukiota ja korkeakoulua.

KOULUSSAOLO ISÄN TULOJEN MUKAAN



Asuinpaikan vaikutus

Vanhempien asuinpaikan vaikutus näkyy lasten koulutukseen osallistumisessa ja koulutustyyppin valinnassa. Koulutukseen osallistutaan kaupungeista enemmän kuin muista kunnista, ja kaupungeista käydään enemmän lukiota ja korkeakoulua. Tämä selittyy osaltaan jo edellä esitetyistä tekijöistä, koulutettu väestö keskittyy paljolti kaupunkeihin.

	17-VUOTIAAT		20-24 -VUOTIAAT	
	Isän asuinkunta kaupunki	Isän asuinkunta muu kunta	Isän asuinkunta kaupunki	Isän asuinkunta muu kunta
Ei koulussa	21	23	73	78
Koulussa	79	77	27	22
Yhteensä	100%	100%	100%	100%
Koulussa olevat:				
-lukiossa	55	47		
-ammatillisessa oppilaitoksessa	37	49	45	56
-korkeakoulussa			44	34
-muussa oppilaitoksessa	8	4	11	10
Yhteensä	100%	100%	100%	100%

Tulonsaajaryhmät: valtionveron alaisten tulojen mukaan henkilöt jaettu viiteen yhtä suureen ryhmään:

I= 10-23 250 mk, II= -39 648, III= -50 598, IV= -66 596, V= -1 200 000

Kotitaustat koulutyypeittäin

Lukiota käyvillä 17-vuotiailla oli isän koulutusaste, sosioekonominen asema ja tulotaso korkeampi kuin keskimäärin 17-vuotiaiden ikäryhmässä. Samoin korkeakouluissa opiskelevilla 20-24 -vuotiailla oli keskimääräistä koulutetummat ja korkeampiin sosiaaliryhmiin kuuluvat vanhemmat.

Ammatillisten oppilaitosten oppilaiden kotitaustassa oli eroavuuksia oppilaitostyypeittäin. Kokonaisuudessaan ammatillisten oppilaitosten oppilaat olivat suurelta osin vähemmän kouluja käyneistä ja työntekijäperheistä, mutta esim. kauppaoppilaitosten ja hoitoalan oppilaitosten oppilaiden isillä oli korkeampi koulutus ja sosiaalinen asema kuin ikäryhmässä keskimäärin.

Seuraavissa asetelmissa on esitetty koulutyypeittäin oppilaiden sosioekonomista taustaa. Koko maan 17-vuotiaista oli 12% ylempien toimihenkilöiden lapsia, 17-vuotiaista lukiolaisista 20% ja 17-vuotiaista ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista 4%. Vastaavasti kaikista 20-24 -vuotiaista oli 9% ylempien toimihenkilöiden lapsia ja tämän ikäisistä korkeakouluopiskelijoista 30%.

17-VUOTIAAT						
Isän sosioekonominen asema	koko maa	lukioessa	ammatillisissa oppilaitoksissa			
-työnantaja	3	4	3			
-yksinäisyrittäjä	15	14	17			
-ylempi toimihenkilö	12	20	4			
-alempi toimihenkilö	15	19	12			
-työntekijä	38	31	46			
-muu	16	11	17			
-tuntematon	1	1	1			
Yhteensä	100%	100%	100%			

20-24 -VUOTIAAT						
Isän sosioekonominen asema	koko maa	yleisissä ammattikouluissa	teknillisissä oppilaitoksissa	kauppaoppilaitoksissa	hoitoalan oppilaitoksissa	korkeakouluissa
-työnantaja	3	3	3	5	3	4
-yksinäisyrittäjä	14	16	14	14	17	13
-ylempi toimihenkilö	9	6	11	14	12	30
-alempi toimihenkilö	12	12	18	16	16	17
-työntekijä	33	34	32	29	30	18
-muu	27	27	20	21	21	17
-tuntematon	2	2	2	1	1	1
Yhteensä	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Aineisto: Tiedot perustuvat vuoden 1980 väestölaskeksen tietoihin ajankohdalta 1.11.1980. Oppilaiden ikä on ikä vuoden 1980 lopussa. Kaikista lukion oppilaista on 17-vuotiaita noin 30%. Ammatillisten oppilaitosten oppilaista on 17-vuotiaita 20% ja 20-24 -vuotiaita 30%. Kaikista korkeakouluopiskelijoista on 20-24 -vuotiaita lähes puolet. Ikäryhmien taustatiedot on määritetty ensisijaisesti isän tietojen perusteella, jos isän tietoja ei ole saatu, on käytetty tietoja äidistä.